

Antička kultura hrvatskog Sredozemlja

XII. klasični seminar za školsku mladež

Stari Grad na otoku Hvaru i ove je godine bio domaćinom Klasičnog seminara za školsku mladež *Antička kultura hrvatskog Sredozemlja*, koji se dvanaesti put već tradicionalno održao u posljednjem tjednu mjeseca srpnja. Utemeljen 1995-te godine suradnjom stručnjaka splitskog Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, seminar je između 22. i 29. srpnja ove godine okupio devetnaest gimnazijalaca iz Zagreba i Splita, s ciljem u istraživanju i proučavanju tekovina grčke i rimske kulture u okvirima hrvatske spomeničke baštine južnojadranskih otoka. Uz voditelje seminara dr. sc. Jasnu Jeličić-Radonić i dr. sc. Brunu Kuntić-Makvić u organizaciji je sudjelovala i Privatna klasična gimnazija iz Zagreba s ravnateljem prof. Zlatkom Šešeljem, a u suradnji s profesorima klasičnih jezika V. gimnazije u Zagrebu i I. gimnazije u Splitu. Program rada seminara ostvaren je u tematskim predavanjima, lektoratima i terenskim radionicama, za što su omogućene radne prostorije uz priručnu knjižnicu u Dominikanskom samostanu, kao i radni prostor na arheološkom terenu. Uz stručni obilazak Staroga Grada i zbirke izložbe *Pharos – antički Stari Grad* u palači Bijankini pod vodstvom dr. Jeličić-Radonić, u seminaru su održana tri predavanja vezana uz proučavanje antičke povijesti Staroga Grada, društvene organizacije i svakodnevice antičkog stanovništva. Predavanje *Iz antičke povijesti Staroga Grada*, s obilaskom zbirke Dominikanskog samostana uz čitanje natpisa, održala je prof. dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić (Katedra za staru povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu), prof. Jelena Marohnić (asistentica pri Katedri za staru povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu) održala je predavanje *Grčka svakodnevnica na keramici*, dok je predavanje na temu *Iris Illyrica* u dvorištu palače Bijankini održala prof. Inge Šegvić-Belamarić (I. gimnazija u Splitu). Uz predavanja su održane i arheološke radionice pod vodstvom dr. sc. Mire Katića (Ministarstvo kulture-Konzervatorski odjel Split), arheologinje prof. Jasmine Osterman (znanstveni novak pri Katedri za staru povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu) i arheologa prof. Filipa Škiljana. Tijekom četiri održana lektorata, dva s ulomcima grčke i dva rimske književnosti, prevodili su se, prema redu održavanja, sljedeći autori: Menandar, *Mrzovoljnik* 427-434, 442-482, 500-514 (prof. Iva Bidjin, Privatna klasična gimnazija, Zagreb), Apulej, *Metamorfoze* XI, 10-11 (prof. Ivana Jelić, V. gimnazija, Zagreb), te Petronije, *Trimalhionova gozba* XV, 31, 34, 35, 47 (prof. Tonći Maleš, Privatna klasična

gimnazija, Zagreb). U okviru seminara organiziran je i cjelodnevni izlet brodom na otok Brač, tijekom kojega je posjećena i pustinja Blaca na južnoj strani otoka. Ondje su se sudionici upoznali s nekadašnjom redovničkom naseobinom pustinja glagoljaša, uz samostan i crkvu velike spomeničke vrijednosti. Na temelju predavanja i radionica sudionici su, podijeljeni u skupine, pisali prozopografske eseje, za koje im je, uz voditelje, na raspolaganju bila i dodatna literatura, kao i priručna knjižnica Dominikanskog samostana. Završna priredba *Mladi i hvarske starine*, otvorena za javnost, održala se u večernjim satima 28. srpnja u vrtu palače Bijankini. Na njoj su se sudionici predstavili prezentacijom odabranih ulomaka prijevoda izrađenih u lektoratu kao i prezentacijom najboljih prozopografskih eseja, a koje je odabralo Nastavno vijeće. Najboljim je proglašen esej *Antipatar Nikov* autora Jakova Begića (PKG, Zagreb), Bartola Fabijanića (PKG, Zagreb) i Nikole Kolveshija (Klasična gimnazija, Zagreb), a prema procjeni Nastavnog vijeća podijeljene su i nagrade najboljim prevoditeljima u lektoratima, pri čemu je Nikola Kolveshi proglašen najboljim prevoditeljem u latinskom, a Mirta Lučin (I. gimnazija, Split) u grčkom lektoratu. Vrhunac priredbe, na opće veselje publike i sudionika, predstavljalo je uprizorenje odabranih ulomaka prijevoda Menandrove komedije *Mrzovoljnik*, a sudionici su se, vezani novim prijateljstvima i bogatiji u novim saznanjima, u lijepom sjećanju razišli nakon svečanog zajedničkog ručka sljedećega dana.

Tonći Maleš

VARVARIA

Kroz tisućljeća sredozemne kulture u Hrvatskoj

Ove je godine po prvi put od 2. do 9. rujna održan seminar Varvaria – kroz tisućljeća sredozemne kulture u Hrvatskoj. Skradin i osobito slikovita Bribirska glavica pružili su veličanstvenu kulisu tom iznimno dragocjenom projektu. Iako ga je organizirao Institut L&G u suradnji s Muzejem grada Šibenika, Privatnom klasičnom gimnazijom iz Zagreba, I. gimnazijom iz Splita, V. gimnazijom iz Zagreba, Katedrom za staru povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Udrugom Salona felix, valja naglasiti da je duša poduhvata bila i jest prof. dr. Bruna Kuntić Makvić s Katedre za staru povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

U seminaru su sudjelovali učenici Prve gimnazije iz Splita: Nikola Šolić i Ema Kuzmanić te učenici Privatne klasične gimnazije iz Zagreba: Vera Ana Goldstein, Anamarija Vargović, Marijana Paula Ferenčić i Filip Vuković. Nadamo se da će sljedećih godina doći učenici iz drugih klasičnih gimnazija i Šibenske gimnazije.

Cilj seminara, odgojnom smislu, bilo je motiviranje učenika za prepoznavanje, promatranje i spoznavanje prapovijesnog, antičkog, srednjovjekovnog i ranonovovjekovnog svijeta na temelju hrvatske spomeničke i kulturne baštine; prepoznavanje i razumijevanje civilizacija i običaja koji su drugačiji nego u današnjici; stvaranje pozitivnog odnosa prema baštini prošlih vremena, poticanje na pronalaženje, čuvanje, rekonstrukciju i zaštitu ostataka prošlosti; upoznavanje s načinom rada na čuvanju različitih oblika kulturne baštine; motiviranje za izbor humanističkih struka kao životnog poziva; ostvarivanje neposrednog odnosa s nasljeđem prošlih razdoblja.

Tim su ciljevima pridodani i obrazovni: upoznavanje s višesoljetnim kontinuitetom lokaliteta; upoznavanje povijesti susreta rimske civilizacije i starosjedilaca; upoznavanje mijena na razmeđu antike i srednjega vijeka, transformacije društva i njegovih institucija; upoznavanje elementarnih znanstvenih metoda humanističkih disciplina (filologija, povijest, arheologija); pouka o društvenoj ulozi različitih mjesta memorije (arhivi, knjižnice, zavičajne zbirke, gradski muzeji,); upoznavanje osnovnih metoda arheološke, filološke i povjesničarske prakse; upoznavanje, prepoznavanje, analiza i tumačenje artefakata (pod vodstvom stručnjaka), rad u praktičnim radionicama; analiza, razumijevanje, tumačenje i prevodenje latinskih i grčkih tekstova; rad na arhivskoj građi, upoznavanje s jezičnim medijima hrvatske povijesne baštine; razvijanje vlastite kreativnosti u istraživanju, prikupljanju podataka, organiziranju informacija, interpretaciji i prezentiranju prikupljenih znanja.

Ti su se ciljevi ostvarivali u arheološkim radionicama i na lektoratima. Osobita je prednost ovog seminara to što su učenici na samoj glavici imali neposredan dodir s arheološkim radom u čemu im je vrlo srdačno pomagala ekipa arheologa na čelu s prof. Ivom Pedišićem. Polaznici su upoznali kako se obrađuju, konzerviraju i čuvaju natpisi te manji pokretni nalazi. Tijekom popodneva na lektoratima čitani su ulomci